

ЛІТЕРАТУРА

1. Пшенічко С. О. Повноваження слідчого судді з розгляду та вирішення скарг у досудовому провадженні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 – «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / С. О. Пшенічко. – Одеса, 2014. – 20 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : за станом на 28 лют. 2016 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Законодавство. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Законодавство. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Міжнародний документ від 4 лист. 1950 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Законодавство. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>
5. Сиза Н.П. Повноваження слідчого судді щодо здійснення судового контролю у кримінальному процесі України [Електронний ресурс] / Н.П. Сиза // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2012. – №2(6) – Режим доступу: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12snpkpu.pdf>
6. Скрипіна Ю.В. Слідчий суддя в системі кримінально-процесуальної діяльності (порівняльно-правове дослідження) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 – «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Ю.В. Скрипіна. – Харків, 2008. – 20 с.
7. Ткачук О.С. Повноваження слідчого судді у кримінальному процесі України [Електронний ресурс] / О.С. Ткачук // Новації кримінально-процесуального законодавства: праці конф., 6 липн. 2012 р., Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2012 – Режим доступу: <http://www.dduvs.dp.ua>
8. Гловюк І.В. Повноваження слідчого судді у досудовому провадженні / І.В. Гловюк // Митна справа. – 2012. – №. 6. – Частина 2. Книга 2. – С. 103-110.
9. Кримінальний процес : підручник / [Ю.М. Грошевий, В.Я. Тацій, А.Р. Туманянц та ін.] ; за ред. В.Я. Тація, Ю.М. Грошевого, О.В. Капліної, О.Г. Шило. – Х. : Право, 2013. – 824 с.

Д.А. Бялковский. Полномочия следственного судьи по реализации конституционных прав, свобод и интересов лиц на досудебном расследовании. – Статья.

Аннотация. В статье рассмотрены полномочия следственного судьи в уголовном процессе Украины относительно реализации конституционных прав, свобод и интересов лиц во время досудебного расследования, а также приводится классификация полномочий следственного судьи.

Ключевые слова: следственный судья, судебный контроль, досудебное расследование, конституционные права, свободы и интересы лиц.

Denis A. Bialkovskiy. Powers of an Investigating Judge in the Implementation of the Constitutional Rights, Freedoms and Interests of Individuals at the Pre-Trial Investigation. – Article.

Summary. The article discusses the powers of an investigating judge in criminal proceeding of Ukraine to exercise the constitutional rights, freedoms and interests of individuals at the pre-trial investigation. As well as the author gives the classification of the powers of the investigating judge.

Key words: investigating judge, judicial control, pre-trial investigation, constitutional rights, freedoms and interests of individuals.

*М.Ф. Головченко,
кандидат юридичних наук,
Міжнародний гуманітарний університет,
м. Одеса, Україна*

СКЛАДОВІ КУЛЬТУРНОЇ ФУНКЦІЇ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ

Анотація. Розглянуто стан культурного розвитку сучасної держави, складові культурної сфери, сутнісний зміст та форми прояву культури, культура, як цілісний комплексний процес, форми реалізації культурної функції сучасної держави.

Ключові слова: культурна функція, культурний розвиток, культурні цінності суспільства, національна культура, об'єкт культурної функції, предмет культурної функції.

Стан культурного розвитку тієї чи іншої країни є одним з найбільш об'єктивних показників не тільки духовного здоров'я суспільства, але й повноти вирішення тих проблем, в тому числі й економічних, котрі стоять перед ним.

До культурної сфери включають такі явища, як:

– сукупність матеріальних та духовних цінностей суспільства, які, постійно примножуючись, постають об'єктом підтримки та регулюючого впливу з боку держави. Сфера культури – сукупність закладів та заходів, що забезпечують створення, збереження, поширення і засвоєння духовних і культурних цінностей, які становлять культурний здобуток людини і суспільства [9, с. 11];

– художня (народна) творчість (фольклор, народні промисли, ремесла), реалізація творчих потреб та інтересів громадян, бібліотечна та музейна справа, історичні і культурні цінності (спадщина), кінематограф, відповідні об'єкти, що утворюють мережу закладів культури, культурно-дозвільна сфера, культурний обмін тощо [6, с. 33];

– «національна культура» як об'єкт державного управління, що спрямована на внутрішньо національне і загальносвітове функціонування системи цінностей та культурних норм, їх творення, відбір, акумуляцію та ретрансляцію [1, с. 6];

– об'єкт, який з точки зору науки, культури або мистецтва володіє видатною універсальною цінністю для всього людства і відносно якого держава взяла зобов'язання щодо охорони, популяризації та передачі майбутнім поколінням [8, с. 14];

– сукупність окремих сфер: бібліотечна, клубна, музейна справи, сфери інформації, видавничої справи, телебачення і радіомовлення, кінематографії, охорони культурної спадщини тощо, діяльності театральних та архівних установ [3, с. 11];

– духовні і культурні цінності, що становлять культурний здобуток людини й суспільства, забезпечення їх створення, збереження, поширення і засвоєння [5, с. 7];

– мистецтво (театральне, музичне, хореографічне, образотворче, декоративно-прикладне, естрадне, циркове), культурні послуги населенню (клубна, бібліотечна, музейна справи); гастрольна діяльність, кінематографія, телебачення і радіомовлення; видавнича справа, поліграфія та книготоргівля; пам'ятки історії й культури, культурний туризм [4, с. 11].

З метою більш чіткого виділення об'єкта культурної функції держави, слід розрізнити сутнісний зміст та форми прояву культури. Оскільки існує зв'язок мети та функції держави, де перша визначає другу, то критерій «мета – соціальний результат» – це чинник, що визначатиме певну властивість функціонуючого соціального організму. Слушною видається схема культурної функції держави, запропонована В. Шестаком: мета держави – існування та подальший розвиток культури; результат – стабільність існування та розвитку культури, її трансляція від покоління до покоління; а тому об'єкт забезпечення – власне культура як певний суспільний процес, невід'ємна складова життя людини [11, с. 4].

Розвиток культури є природно-історичним процесом, в основі якого лежить розвиток матеріального виробництва, а основні риси взаємозв'язку культури і суспільства обумовлені історично конкретним характером і рівнем розвитку притаманних даному суспільству відносин. Розвиток культури визначається, з однієї сторони, законом історії і конкретних суспільно-економічних формацій, а з іншої – законами, притаманними їй самій. Культура безпосередньо пов'язана з діяльністю, тому людина виступає творцем культурних благ, активним творчим початком культурно-історичного процесу, а не тільки об'єктом і носієм культурних цінностей.

Культура – це соціальна природа людини, що змінюється і розвивається. Культура не прирівнюється до жодного із видів діяльності або до будь-якої сукупності цих видів, адже вона в своїй основі є спосіб діяльності. Очевидно, що культура являє собою історично мінливу конкретику суспільного життя, яка характеризує рівень і спрямованість людської діяльності у всіх її перемінах і відносинах. У цьому зв'язку культура постає як спосіб регуляції, збереження, відтворення і розвитку всіх сфер життя суспільства [7, с. 158].

Як об'єкт культурної функції держави культура – це цілісний комплексний процес, головним орієнтиром якого є людина, її безумовний духовний (моральний і інтелектуальний) розвиток і вдосконалення. Адже стан культурного розвитку тієї чи іншої країни є одним з найбільш об'єктивних показників не тільки духовного здоров'я суспільства, а й повноти вирішення тих проблем, насамперед політичних й економічних, які стоять перед ним [10, с. 1].

Отже, об'єктом культурної функції сучасної держави в цілому виступає культура – процес створення, збереження, накопичення, відтворення і поширення матеріальних і духовних цінностей, в якому найповніше розкривається багатство і різноманіття внутрішньої сутності людини, відображаються її найвищі прагнення, ідеали, і в результаті якого формується єдиний світовий культурний простір. Предметом культурної функції сучасної держави є визначена діяльність держави у культурній сфері життя громадянського суспільства.

Реалізація культурної функції сучасної держави здійснюється у правових та не правових формах. Правові та неправові форми реалізації культурної функції сучасної держави пов'язані з реалізацією державно-владних повноважень у сфері культури, і незважаючи на те, що правові форми виявляють себе як пряме юридичне веління, а організаційні не мають суворої юридичної регламентації, однак останні опосередковано виявляються через позаюридичні засоби, водночас, їх передумови та результати може бути юридично зафіксовано, тобто правові й організаційні форми взаємозалежні, здійснюють взаємовплив.

ЛІТЕРАТУРА

1. Батіщева О.С. Державне управління розвитком національної культури в умовах глобалізації: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 «Теорія та історія державного управління» / О. С. Батіщева. – Л., 2007. – 20 с.
2. Задихайло О.А. Організація управління культурою в Україні (адміністративно-правовий аспект) : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О.А. Задихайло. – Х., 2006. – 19 с.
3. Ігнатченко І.Г. Форми та методи державного управління культурою в Україні : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / І.Г. Ігнатченко. – Х., 2009. – 20 с.
4. Карлова В.В. Державна політика у сфері культури: сутність та особливості реалізації в сучасних умовах : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.01 «Теорія та історія державного управління» / В. В.Карлова. – К., 2003. – 20 с.
5. Копієвська О.Р. Проблеми реалізації культурної функції в республіці Білорусь / О.Р. Копієвська // Часопис Київського університету права. – 2007. – № 4. – С. 32–38.
6. Мальований М.М. Культура як суспільне явище (методологічний та методичний аспект розгляду) // Горизонти образования. – 2011. – № 3. – С. 154–163.
7. Мельничук О.І. Статус всесвітньої культурної та природної спадщини людства в міжнародному праві : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.11 «Міжнародне право» / О.І. Мельничук. – К., 2006. – 19 с.

8. Фесенко Н.С. Державне регулювання розвитку культури на регіональному рівні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / Н.С. Фесенко. – Х., 2006. – 18 с.
9. Чернець В.Г. Держава і культура: онтологічний аспект [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Vdakk/2012_4/1.pdf
10. Шестак В.С. До визначення поняття «культура» як об'єкта культурної функції держави [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vkhnuvs/2010_49/49/1.pdf

Н.Ф. Головченко. Составляющие культурной функции современного государства. – Статья.

Аннотация. Рассмотрено состояние культурного развития современного государства, составляющие культурной сферы, сущностное содержание и формы проявления культуры, культура как целостный комплексный процесс, формы реализации культурной функции современного государства.

Ключевые слова: культурная функция, культурное развитие, культурные ценности общества, национальная культура, объект культурной функции, предмет культурной функции.

Nicholay F. Golovchenko. Elements of the Cultural Function of the Modern State. – Article.

Summary. Reviewed the state of cultural development of the modern state, components of the cultural sector, essential content and forms of manifestation of culture, culture as a holistic integrated process, forms of implementation of the cultural function of the modern state.

Keywords: cultural function, cultural development, cultural values of society, national culture, functions of culture, cultural functions.

УДК 347.921

Н.М. Денисяк,

викладач,

Міжнародний гуманітарний університет,

м. Одеса, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ВИКОНАВЧОГО НАПISУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Анотація. Стаття присвячена вивченню особливостей виконавчого напису як інституту нотаріального права. Автор визначає поняття та сутність виконавчого напису, а також досліджує підстави вчинення виконавчого напису за законодавством України.

Ключові слова: нотаріус, інститут, законодавство, виконавчий напис, нотаріальний акт.

Інститут виконавчих написів має тривалу історію і належить до несудових форм захисту інтересів кредиторів за безспірними зобов'язаннями, підтвердженими документами, що не викликають жодних сумнівів щодо їх достовірності. Відповідно до ст. 18 Цивільного кодексу України захист цивільних прав юридичних та фізичних осіб здійснюється нотаріусом шляхом вчинення виконавчого напису на борговому документі у випадках і в порядку, встановлених законом [2, с. 347].

На теоретичному та практичному рівнях проблемні питання виконавчого напису у нотаріальному процесі досліджували як вчені радянського періоду, зокрема: Дзера І.О., Комаров В.В., Юдельсон К.С., Клейман А.Ф., Ейдінова Е.Б., Кабанова М.А. та ін, так і вчені сучасного періоду: Аргунов В.М., Фурса С.Я., Радзієвська Л.К., Комаров В.В., Баранкова В.В., Єрух А.М., Круковес Н.В., Нікітін Ю.В. та ін.

Вчинення виконавчого напису є нотаріальною дією, спрямованою на надання документу виконавчої сили. За юридичною природою виконавчий напис є розпорядженням нотаріуса про примусове виконання зобов'язання по сплаті грошових сум чи передачі майна. Визначаючи значення